

HỒ CHÍ MINH VỚI PHÒNG, CHỐNG SUY THOÁI VỀ ĐẠO ĐỨC, LỐI SỐNG TRONG CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN

 NGUYỄN QUANG BÌNH*

Ngày nhận: 14/6/2020

Ngày phản biện: 30/6/2020

Ngày duyệt đăng: 28/7/2020

Tóm tắt: Bài viết tập trung làm rõ nội hàm tư tưởng Hồ Chí Minh về phòng, chống suy thoái đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên. Phòng, chống suy thoái về đạo đức, lối sống là xây dựng nền tảng tinh thần vững chắc cho sự trong sạch, vững bền của Đảng. Trên cơ sở đánh giá thực trạng phòng, chống suy thoái về đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên, tác giả đề xuất bốn biện pháp chính nhằm tiếp tục đẩy mạnh phòng, chống suy thoái về đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên ở nước ta, góp phần xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh.

Từ khóa: Cán bộ; đảng viên; đạo đức; Hồ Chí Minh; lối sống; suy thoái.

HO CHI MINH WITH PREVENT, FIGHT DEPRESSION OVER MORALITY, LIFE STYLE IN CADRES, PARTY MEMBER

Abstract: The article focuses on clarifying the content of Ho Chi Minh's thoughts on prevention and control of moral degradation, the way of life among cadres and party members. Preventing and combating moral and lifestyle degradation is to build a solid spiritual foundation for the Party's purity and sustainability. On the basis of assessing the current situation of preventing and combating ethical degradation and lifestyle among cadres and party members, the author proposes four main measures to continue promoting the prevention and control of moral degradation and living in cadres and party members in our country contribute to building a clean and strong Party.

Keywords: Cadres; party member; morality; Ho Chi Minh; life style; depression.

1. Đặt vấn đề

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn quan tâm đến việc giáo dục, rèn luyện đội ngũ cán bộ, đảng viên, trước hết là về đạo đức, lối sống. Trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, Người luôn nhấn mạnh phải nâng cao đạo đức cách mạng để quét sạch chủ nghĩa cá nhân, phòng, chống suy thoái về đạo đức, lối sống, bởi theo Người, “cán bộ là cái gốc của mọi công việc” [1, tr.269]. Hiện nay, việc xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên có phẩm chất đạo đức cách mạng và lối sống trong sạch, lành mạnh là nhiệm vụ cấp thiết, thường xuyên, là yêu cầu khách quan và là vấn đề có tính quy luật trong công tác xây dựng Đảng.

2. Quan niệm của Hồ Chí Minh về phòng, chống suy thoái đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên

Trong các tác phẩm của mình, Hồ Chí Minh đã nhiều lần đề cập đến những tiêu cực nảy sinh trong nội bộ Đảng, chính quyền và trong xã hội. Người không dùng trực tiếp các khái niệm “suy thoái” tư

tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, nhưng đã đề cập rất nhiều đến những “căn bệnh” khác nhau thể hiện sự suy thoái đó. Người luôn quan tâm và trăn trở về những hiện tượng tiêu cực trong Đảng, mà Người thường gọi là các “vấn nạn”, “căn bệnh”, “loại giặc”... như quan liêu, tham ô, lãng phí, lười biếng, kiêu ngạo, hiếu danh... Có thể khái quát quan niệm của Hồ Chí Minh về phòng, chống suy thoái về đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên trên một số vấn đề cơ bản sau đây:

Thứ nhất, những biểu hiện suy thoái về đạo đức, lối sống. Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn thẳng thắn chỉ rõ mọi biểu hiện cá nhân chủ nghĩa, sống ích kỷ, thực dụng, cơ hội, vụ lợi; chỉ lo thu vén cá nhân, không quan tâm đến lợi ích tập thể; ganh ghét, đố kỵ, so bì, tị nạnh, không muốn người khác hơn mình. Người gọi đó là các căn bệnh: “Ốc hẹp hòi - Ở trong Đảng thì không biết cất nhắc những người tốt,

* Trường Sĩ quan Chính trị, Bộ Quốc phòng

sợ người ta hơn mình. Ở ngoài Đảng thì khinh người, cho ai cũng không cách mạng, không khôn khéo bằng mình” [1, tr.296]; “Bệnh tham lam - Những người mắc phải bệnh này thì đặt lợi ích của mình lên trên lợi ích của Đảng, của dân tộc, do đó mà chỉ “tự tư tự lợi”. Dùng của công làm việc tư” [1, tr.295]. Nhiều biểu hiện của bệnh “thành tích”, háo danh, phô trương, thổi phồng thành tích, “đánh bóng” tên tuổi; thích được đề cao, ca ngợi đã bị Người chỉ ra và phê phán, như các bệnh: “Ham chuộng hình thức: việc gì không xét đến cái kết quả thiết thực, cần kíp, chỉ chăm về hình thức bên ngoài, chỉ muốn phô trương cho oai” [1, tr.94]. “Bệnh “hữu danh, vô thực” - Làm được ít suýt ra nhiều, để làm một bản báo cáo cho oai” [1, tr.297]. “Bệnh kiêu ngạo - Tự cao, tự đại, ham địa vị, hay lên mặt... Việc gì cũng làm thấy người khác” [1, tr.295]. Người cũng đấu tranh với các biểu hiện che giấu khuyết điểm: “Báo cáo thì chậm trễ, làm lấy lệ. Báo cáo dối, giấu cái dở cái xấu, chỉ nêu cái tốt cái hay. Báo cáo bề bộn - chỉ góp báo cáo các ngành, các cấp dưới, rồi cứ nguyên văn chép lại gửi lên, v.v.” [2, tr.417]. Người cũng sớm chỉ ra các bệnh có các biểu hiện quan liêu, xa rời quần chúng, không sâu sát cơ sở, không nắm chắc tình hình: “Óc quân phiệt quan liêu... Đối với cấp trên thì xem thường, đối với cấp dưới cậy quyền lấn áp. Đối với quần chúng ra vẻ quan cách” [1, tr.88]. “Làm việc lối bàn giấy... Ngồi một nơi chỉ tay năm ngón không chịu xuống địa phương kiểm tra...” [1, tr.89]. “Bệnh mệnh lệnh, tỏ ra ở chỗ hay dựa vào chính quyền mà bắt dân làm, ít tuyên truyền giải thích...” [3, tr.33]. Những biểu hiện gây lãng phí, thất thoát cũng được Người chỉ ra từ rất sớm: “Họ mắc những sai lầm: kiêu ngạo chưng diện, hưởng thụ, lãng phí của công tự tư tự lợi” [4, tr.508-509].

Thứ hai, nguyên nhân, tác hại của suy thoái về đạo đức, lối sống. Theo Hồ Chí Minh, nguyên nhân của sự xuống cấp về đạo đức, lối sống có nhiều, nhưng “phần nhiều” là do chủ nghĩa cá nhân sinh ra: “Chủ nghĩa cá nhân đẻ ra trăm thứ bệnh nguy hiểm: quan liêu, mệnh lệnh, bè phái, chủ quan, tham ô, lãng phí. Nó trói buộc, nó bịt mắt những nạn nhân của nó” [5, tr.611]. Về bản chất, chủ nghĩa cá nhân là lối sống tuyệt đối hóa lợi ích, sự tự do cá nhân, hướng tới thỏa mãn những suy nghĩ, nhu cầu, mục đích, hành vi vụ lợi, hưởng lạc theo chủ nghĩa vị kỷ, nuôi dưỡng tính háo lợi, hiếu danh, ích kỷ: “Chủ nghĩa cá nhân là việc gì cũng chỉ lo cho lợi ích riêng của mình, không quan tâm đến lợi ích chung của tập thể... Nó là mẹ đẻ ra tất cả mọi tính hư nết xấu như: lười biếng, suy bì, kiêu căng, kèn cựa, nhút nhát, lãng phí, tham ô, v.v.” [7, tr.90]. Hệ lụy của chủ

nghĩa cá nhân là vô cùng nguy hại, bởi đó là nguồn gốc sâu xa dẫn tới sự suy thoái, biến chất, làm giảm năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu trong Đảng: “Bệnh này rất tai hại cho Đảng. Nó làm hại đến sự thống nhất. Nó làm Đảng bớt mất nhân tài... Nó làm mất sự thân ái, đoàn kết giữa đồng chí” [1, tr.297]. Người coi chủ nghĩa cá nhân là “địch nội xâm” và “địch bên ngoài không đáng sợ. Địch bên trong đáng sợ hơn, vì nó phá hoại từ trong phá ra” [1, tr.278]. Đó là một trong những nguy cơ đe dọa sự tồn vong của Đảng. Chừng nào còn chủ nghĩa cá nhân nó sẽ “ngăn trở” người cán bộ, đảng viên phấn đấu vì mục tiêu, lý tưởng của Đảng, của dân tộc. Cuộc đấu tranh đó không kém cuộc đấu tranh chống lại kẻ thù ngoại xâm, bởi lẽ, chủ nghĩa cá nhân là kẻ thù không lộ nguyên hình, nó ẩn nấp trong tư tưởng, suy nghĩ và hành vi của mỗi cá nhân: “Chủ nghĩa cá nhân là một kẻ địch hung ác của chủ nghĩa xã hội. Người cách mạng phải tiêu diệt nó” [5, tr.611].

Thứ ba, biện pháp phòng, chống suy thoái về đạo đức, lối sống. Trong quá trình lãnh đạo cách mạng, Hồ Chí Minh luôn kiên quyết đấu tranh với các biểu hiện xuống cấp về đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên. Người luôn nhắc nhở các tổ chức đảng phải hết sức quan tâm giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng cho cán bộ, đảng viên: “Đạo đức cách mạng không phải trên trời sa xuống. Nó do đấu tranh, rèn luyện bền bỉ hằng ngày mà phát triển và củng cố. Cũng như ngọc càng mài càng sáng, vàng càng luyện càng trong” [5, tr.612]. Chống chủ nghĩa cá nhân trước hết phải chống từ trong Đảng và trong bộ máy chính quyền, người yêu cầu: “Đảng viên phải coi việc tự kiểm điểm như rửa mặt. Hằng ngày mỗi đảng viên phải tự kiểm điểm mình” [8, tr.617]. Người cán bộ phải biết rèn luyện nhân cách, “Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư” [8, tr.611-612]. Người luôn nhắc nhở cán bộ, đảng viên: “Một dân tộc, một đảng và mỗi con người, ngày hôm qua là vĩ đại, có sức hấp dẫn lớn, không nhất định hôm nay và ngày mai vẫn được mọi người yêu mến và ca ngợi, nếu lòng dạ không trong sáng nữa, nếu sa vào chủ nghĩa cá nhân” [8, tr.672]. Người đã chỉ ra cần phải đấu tranh với những vi phạm nguyên tắc tập trung dân chủ, gây mất đoàn kết nội bộ; đoàn kết xuôi chiều, dân chủ hình thức; cục bộ, bè phái, kèn cựa địa vị, tranh chức, tranh quyền; độc đoán, gia trưởng, thiếu dân chủ trong chỉ đạo, điều hành: “Phải thật sự mở rộng dân chủ trong cơ quan. Phải luôn luôn dùng cách thật thà tự phê bình và thẳng thắn phê bình, nhất là phê bình từ dưới lên. Phải kiên quyết chống cái thói “cả vú lấp miệng

em” ngăn cản quần chúng phê bình” [1, tr.454]. Cuộc đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân rất gay go, quyết liệt, lâu dài và gian khổ, phải làm bằng nhiều hình thức phong phú gắn với những điều kiện về chính trị, kinh tế, văn hoá và xã hội. Tuy nhiên, Người cũng lưu ý, “đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân không phải là giày xéo lên lợi ích cá nhân... Nếu những lợi ích cá nhân đó không trái với lợi ích của tập thể thì không phải là xấu” [5, tr.610].

3. Thực trạng phòng, chống suy thoái về đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên ở nước ta hiện nay

Hơn 90 năm qua, nhận thức được tầm quan trọng của việc phòng, chống suy thoái về đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên trong công tác xây dựng đảng, Đảng ta nhiều lần đề cập, xem đây là nhân tố quan trọng để thực sự “Đảng ta là đạo đức, là văn minh” [6, tr.403]. Đảng Cộng sản Việt Nam luôn quan tâm chăm lo xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên, đại đa số cán bộ, đảng viên có ý thức cao trong rèn luyện, nâng cao phẩm chất tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, được nhân dân tin tưởng. “Nhìn chung, các cấp uỷ, tổ chức đảng từ Trung ương đến cơ sở đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 một cách bài bản, quyết liệt và đã đạt được những kết quả bước đầu quan trọng,... góp phần cảnh tỉnh, cảnh báo, răn đe, từng bước ngăn chặn và đẩy lùi tiêu cực, suy thoái trong Đảng... Quá trình kiểm điểm tự phê bình và phê bình theo Nghị quyết Trung ương 4... tạo được chuyển biến tích cực bước đầu trong việc ngăn chặn trên một số mặt tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong Đảng” [9, tr.182]. Việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, khóa XII về xây dựng Đảng đã tạo được những chuyển biến tích cực trong hệ thống chính trị: “Công tác đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” đạt được một số kết quả” [10, tr.21].

Tuy nhiên, “công tác xây dựng Đảng còn không ít hạn chế, khuyết điểm... Tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên chưa bị đẩy lùi, có mặt, có bộ phận còn diễn biến tinh vi, phức tạp hơn” [10, tr.22]. Đặc biệt, “sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống dẫn tới “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” chỉ là một bước ngăn, thậm chí rất ngắn, nguy hiểm khôn lường, có thể dẫn tới tiếp tay hoặc cấu kết với các thế lực xấu, thù địch, phản bội lại lý tưởng và sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc” [10, tr.23]. “Một bộ phận không nhỏ cán bộ phai nhạt lý tưởng, giảm sút ý chí, làm việc hời hợt, ngại khó, ngại khổ, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, có biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá”

[11, tr.26]. Hiện tượng tham nhũng, lãng phí, tiêu cực vẫn còn nghiêm trọng, tập trung vào số đảng viên có chức vụ trong bộ máy nhà nước: “Kể từ đầu nhiệm kỳ khoá XII đến nay, Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Ủy ban Kiểm tra Trung ương đã thi hành kỷ luật hơn 70 cán bộ cao cấp thuộc diện Trung ương quản lý” [12]. Sự suy thoái về đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên ở nước ta làm giảm sút vai trò lãnh đạo của Đảng; làm tổn thương tình cảm và suy giảm niềm tin của nhân dân đối với Đảng, là một nguy cơ trực tiếp đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ.

4. Quán triệt tư tưởng Hồ Chí Minh về phòng, chống suy thoái đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên ở nước ta hiện nay

Hiện nay, suy thoái về đạo đức, lối sống nếu có điều kiện thuận lợi để tồn tại và phát triển sẽ là mối nguy hại vô cùng to lớn cho Đảng và dân tộc, làm giảm sút lòng tin của nhân dân đối với Đảng, gây trở ngại lớn đến sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước. Do vậy, trên cơ sở nhận thức sâu sắc và vận dụng sáng tạo tư tưởng Hồ Chí Minh về vấn đề này, chủ động đấu tranh phòng, chống suy thoái về đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên là việc làm cần thiết, thường xuyên và là lương tâm, trách nhiệm của những người cộng sản chân chính. Để thực hiện được nhiệm vụ đó, cần nhận thức và thực hiện đồng bộ, toàn diện nhiều biện pháp, trong đó, trọng tâm là một số nội dung cơ bản sau:

Một là, đổi mới, tăng cường giáo dục đạo đức cách mạng và lối sống xã hội chủ nghĩa trong toàn xã hội, nhất là trong cán bộ, đảng viên.

Thường xuyên làm tốt công tác tuyên truyền, giáo dục, tạo sự chuyển biến tích cực về nhận thức, trách nhiệm cho mỗi cán bộ, đảng viên về rèn luyện đạo đức, lối sống, coi trọng biện pháp phòng ngừa là chính. Tiếp tục tuyên truyền, quán triệt sâu, kỹ Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về “Tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hoá” trong nội bộ”; Luật Phòng, chống tham nhũng; Luật Thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; Luật Cán bộ, công chức; Quy định 47-QĐ/TW ngày 1-11-2011 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về “Những điều đảng viên không được làm”; Quy định số 08-QĐ/TW ngày 25-10-2018 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về “Trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng”... Chú trọng giáo dục cho mỗi cán bộ, đảng viên nhận thức sâu sắc về mục tiêu, lý tưởng cách mạng của Đảng, chức năng, nhiệm vụ

vụ của cơ quan, đơn vị, khơi dậy tinh thần trách nhiệm, ý thức, thái độ tích cực với công việc. Chú ý nội dung rèn luyện đạo đức cách mạng, đấu tranh phòng, chống 9 biểu hiện về suy thoái đạo đức, lối sống trong nội bộ [10, tr.30-32].

Xây dựng và thực hiện có hiệu quả nội dung xây dựng Đảng về đạo đức, trong đó chú trọng xây dựng hệ thống chuẩn mực các mối quan hệ của cán bộ, đảng viên với tổ chức đảng và với nhân dân. Tiến hành tuyên truyền, giáo dục về đạo đức, lối sống kiên trì, thường xuyên, liên tục, đồng bộ, tiến hành ở mọi lúc, mọi nơi. Phát huy vai trò, trách nhiệm của mọi tổ chức, đoàn thể, mọi lực lượng, nhất là lực lượng chuyên trách trong công tác tuyên truyền về phòng, chống suy thoái đạo đức, lối sống. Đẩy mạnh việc tuyên dương, tôn vinh những tấm gương người tốt, việc tốt và nhân rộng những điển hình tiên tiến trong cuộc đấu tranh phòng, chống suy thoái đạo đức, lối sống. Chủ động thông tin, kịp thời định hướng tư tưởng dư luận trước những vụ việc có liên quan đến đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên gây tổn hại nghiêm trọng đến danh dự, uy tín của tổ chức, đoàn thể.

Hai là, thường xuyên, đẩy mạnh tự phê bình và phê bình gắn với đề cao trách nhiệm nêu gương của đội ngũ cán bộ, đảng viên.

Chủ động thực hành dân chủ rộng rãi kết hợp thường xuyên tự phê bình và phê bình một cách nghiêm túc, với tính tự giác cao, bản lĩnh chính trị vững vàng của mỗi cán bộ, đảng viên. Tự phê bình và phê bình trên cơ sở tình đồng chí, thương yêu giúp đỡ nhau chân tình, làm cho cái chân, cái thiện, cái mỹ sinh sôi nảy nở, đẩy lùi dần cái xấu, cái ác, sự vô cảm, sự ích kỷ... Các cấp ủy đảng cần giữ vững các nguyên tắc tổ chức xây dựng Đảng, phát huy dân chủ trong Đảng, thực hiện tốt tự phê bình và phê bình. Nhìn thẳng vào sự thật, đánh giá đúng sự thật, nhất là những mặt còn yếu kém, không nể nang, né tránh; đề ra các biện pháp khắc phục, sửa chữa thiết thực, khả thi; kết hợp "xây và chống", nói đi đôi với làm, tập trung giải quyết những vấn đề bức xúc, tri tri, những khâu yếu, mặt yếu. Quá trình tiến hành tự phê bình và phê bình phải bảo đảm thật sự dân chủ, nghiêm túc, thẳng thắn với tinh thần xây dựng, đúng yêu cầu, nội dung, phương pháp. Cấp trên phải làm gương tự phê bình trước, cấp dưới làm sau; tập thể làm trước, cá nhân làm sau; cấp trên gợi ý kiểm điểm và trực tiếp dự, chỉ đạo ở những nơi có vấn đề phức tạp, nơi có biểu hiện suy thoái về đạo đức, lối sống. Hoàn thiện quy chế đánh giá cán bộ một cách khoa học, phù hợp; quy định lấy phiếu tín nhiệm ở các cấp, các ngành.

Xây dựng và thực hiện tốt các quy định để phát huy vai trò gương mẫu trong rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống, phong cách, tác phong, lễ lối làm việc của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu các cơ quan, đơn vị. Việc nêu gương của đội ngũ cán bộ, đảng viên phải thể hiện toàn diện trên các mặt về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, tác phong; tự phê bình và phê bình; quan hệ với nhân dân; trách nhiệm trong công tác; ý thức tổ chức kỷ luật và đoàn kết nội bộ... Mỗi cán bộ, đảng viên phải luôn chuẩn mực từ lời nói đến việc làm, cử chỉ, thái độ, hành vi ứng xử góp phần xây dựng hình ảnh, uy tín người cán bộ, đảng viên. Người đứng đầu cấp ủy, chính quyền các cấp phải thực hiện nghiêm Quy định số 205-QĐ/TW ngày 23-9-2019 của Bộ Chính trị "Về việc kiểm soát quyền lực trong công tác cán bộ và chống chạy chức, chạy quyền", Quy định số 11-QĐ/TW ngày 18-02-2019 của Bộ Chính trị "Về trách nhiệm của người đứng đầu cấp ủy trong việc tiếp dân, đối thoại trực tiếp với dân và xử lý những phản ánh, kiến nghị của dân", nhất là những biểu hiện suy thoái về đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên. Xây dựng và thực hiện quy định về việc lấy ý kiến đánh giá sự hài lòng của người dân đối với cơ quan, cán bộ, công chức trực tiếp giải quyết công việc của người dân và doanh nghiệp; có hình thức xử lý đối với những tổ chức, cá nhân có chỉ số hài lòng thấp.

Ba là, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật trong Đảng.

Các cấp ủy, tổ chức đảng chủ động xây dựng, bổ sung, hoàn thiện quy chế làm việc, xác định rõ quyền hạn, trách nhiệm của từng cá nhân, tổ chức, làm tốt công tác kiểm tra, thanh tra, giám sát, sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm việc phòng, chống suy thoái về đạo đức, lối sống gắn với thực hiện nhiệm vụ chính trị trọng tâm. Hàng năm, các cấp ủy, tổ chức đảng phải xây dựng kế hoạch kiểm tra, giám sát đảng viên, tổ chức đảng phù hợp với thực tiễn cơ quan, đơn vị, tránh hình thức, chiếu lệ. Thực hiện nghiêm túc nguyên tắc cấp ủy cấp trên kiểm tra, giám sát cấp ủy cấp dưới, kiểm tra chéo, kiểm tra định kỳ và không định kỳ. Nội dung kiểm tra, giám sát tập trung vào việc chấp hành nguyên tắc tập trung dân chủ trong tổ chức, sinh hoạt và hoạt động của Đảng cùng với thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở, rèn luyện, tu dưỡng đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên. Kiểm tra, giám sát tổ chức đảng cấp dưới trực tiếp gắn với kiểm tra, giám sát cấp ủy viên, cán bộ chủ trì về thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, chỉ thị, nghị quyết của cấp ủy các cấp, việc chấp

hành nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt đảng, nhiệm vụ đảng viên và thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao.

Quá trình kiểm tra, giám sát phải kịp thời phát hiện, ngăn chặn, xử lý nghiêm mọi cán bộ, đảng viên vi phạm về đạo đức, lối sống theo Chỉ thị số 28-CT/TW ngày 21-01-2019 của Ban Bí thư “Về nâng cao chất lượng kết nạp đảng viên và rà soát, sàng lọc đưa những đảng viên không còn đủ tư cách ra khỏi Đảng”, góp phần giữ vững kỷ cương, kỷ luật của Đảng. Các cấp ủy, chính quyền phải nhận thức sâu sắc, quán triệt và thực hiện nghiêm Quyết định số 217-QĐ/TW ngày 12-12-2013 của Ban chấp hành Trung ương “Về quy chế giám sát và phản biện xã hội của Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội” và Quyết định số 218-QĐ/TW ngày 12-12-2013 của Bộ Chính trị quy định “Về việc Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội và nhân dân tham gia góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền”. Tận dụng và phát huy tối đa lợi thế của hệ thống các phương tiện truyền thông, nhất là trên các trang mạng xã hội, tạo sự lan tỏa mạnh mẽ, sâu sắc trong cán bộ, đảng viên và mọi tầng lớp nhân dân về Chỉ thị 05-CT/TW ngày 15-5-2016 của Bộ Chính trị khóa XII “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”.

Bốn là, xây dựng môi trường xã hội thực sự dân chủ, công bằng, văn minh, giàu tính nhân văn và nhân đạo.

Tiếp tục hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, tạo môi trường cạnh tranh bình đẳng trước pháp luật nhằm khai thác tối đa mặt tích cực, hạn chế đến mức thấp nhất mặt tiêu cực, tạo điều kiện thuận lợi cho mỗi cá nhân phát triển hài hòa trong mối quan hệ với tập thể, xã hội. Chú trọng nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, hiệu lực, hiệu quả quản lý của Nhà nước đối với toàn xã hội, bảo đảm nước ta có một nền chính trị ổn định, phát triển bền vững. Toàn Đảng, toàn dân và toàn quân nỗ lực phấn đấu vì mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh”. Chú ý tạo lập môi trường văn hóa tiến bộ thực sự trở thành nền tảng tinh thần vững chắc của xã hội, làm chỗ dựa, động lực tích cực cho việc xây dựng con người mới, lối sống mới.

Tiếp tục củng cố và xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, phong phú, đa dạng, nhất là các phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”, “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”, cổ vũ, ca ngợi, ủng hộ cái chân - thiện - mỹ; lên án, đấu tranh và đẩy lùi cái ác, cái xấu, cá nhân chủ nghĩa, ích kỷ,... Thực hiện mọi người đều

bình đẳng trước pháp luật với phương châm “không có vùng cấm”, “không có trường hợp ngoại lệ”. Chú ý quan tâm cải thiện các chính sách phúc lợi xã hội, nhất là về y tế, giáo dục, hưu trí. Từng bước nâng cao đời sống vật chất, tinh thần của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân, khuyến khích mọi cá nhân làm giàu hợp pháp đi đôi với xóa đói, giảm nghèo, tạo sự đồng thuận cao trong toàn xã hội. Đổi mới chính sách về tiền lương, nhà ở, đất ở...; xây dựng và thực hiện cơ chế bảo vệ, khuyến khích người dân phản ánh, tố giác và tích cực đấu tranh phòng, chống suy thoái về đạo đức, lối sống.

5. Kết luận

Phòng, chống suy thoái về đạo đức, lối sống là xây dựng nền tảng tinh thần vững chắc cho sự trong sạch, vững bền của Đảng. Trong bối cảnh quốc tế và trong nước hiện nay, khi thời cơ và thuận lợi, khó khăn và thách thức đan xen, đòi hỏi phải tiếp tục xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, gắn với rèn luyện đạo đức, lối sống cho cán bộ, đảng viên. Đây là cơ sở để Đảng ta xứng đáng là một Đảng thật sự đạo đức, văn minh, một Đảng chân chính cách mạng như lời chỉ dẫn của Chủ tịch Hồ Chí Minh, tiếp tục lãnh đạo đưa sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa đi đến thắng lợi. □

Tài liệu tham khảo

1. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 5, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011.
2. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 6, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011.
3. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 7, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011.
4. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 9, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011.
5. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 11, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011.
6. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 12, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011.
7. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 13, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011.
8. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 15, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011.
9. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2016.
10. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Hội nghị lần thứ Tư Ban chấp hành Trung ương khóa XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2016.
11. Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Hội nghị lần thứ Bảy Ban chấp hành Trung ương khóa XII*, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2016.
12. Nguyễn Phú Trọng, *Bài phát biểu Bế mạc Hội nghị lần thứ 11 Ban chấp hành Trung ương khóa XII*, Hà Nội, ngày 12 tháng 10 năm 2019.